

เป็นธรรมดา

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๑

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : เรื่อง “ป่วยจริงๆ หรือโรคกรรม”

กราบนมัสการ ขอมาองค์หลวงพ่อกับ

ผมมีปัญหาเรื่องความเจ็บป่วยเรื้อรัง เพื่อเมตตาขอ คำชี้แนะดังนี้ครับ ผมป่วยจากความเครียดสะสม ที่ทางแพทย์เรียกว่า “แพนิค” ทำให้อ่อนเพลียมาก หรือหลับไม่สนิท แม้จะใช้ยานอนหลับ และบางครั้งมีอาการกระวนกระวายใจ หัวใจเต้นผิดปกติตั้งแต่เล็กน้อยจนถึงรุนแรงมาก (ปัจจุบันอาการเต้นรุนแรงหายไปแล้ว) ทุกวันนี้ผมใช้สติตามรู้เมื่อมีอาการ ซึ่งได้ผลพอควร เพราะสักพักอาการต่างๆ เบาลง สามารถทำงานได้ ไม่เหมือนกับที่เริ่มเป็นใหม่ๆ

แต่ปัจจุบันผมเริ่มมีอาการป่วยเพิ่มขึ้น จนเริ่มรบกวนการทำงาน ตั้งแต่เจ็บบริเวณอกซ้าย บางทีร้าวไปส่วนอื่น แต่ตรวจ ไม่พบว่าเป็นโรคเกี่ยวกับหัวใจ หรือโรคใดๆ ที่ต้องรักษา ทั้งๆ ที่ผมมีอาการหายใจลำบาก หายใจไม่อิ่ม มึนตื้อในสมอง บ้าหมุน รู้สึกไม่สดชื่นเลย โดยส่วนตัวผมชอบทำบุญ ทำทานไม่ขาด เมื่อก่อนภาวนามาก แต่ปัจจุบันทำน้อยลง ใช้ภาวนาพุทโธก่อนนอนให้จิตสงบ จึงขอความเมตตาจากหลวงพ่ช่วยชี้แนะด้วยว่าควรทำอย่างไร เพราะทุกวันนี้ทุกข์ใจกับอาการป่วยมากครับ

กราบขอบพระคุณ

ตอบ : เนี่ยคำถามนะ “มันป่วยจริงๆ หรือโรคเวรโรคกรรม” มันป่วยจริงๆ หรือเป็นโรคเวรโรคกรรม แต่ในโรคนะ ในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าการป่วยมีอยู่ ๓ อย่าง การป่วยของมนุษย์เนี่ย มี ๓ ชนิด

๑. เจ็บไข้ได้ป่วยโดยธรรมชาติ เจ็บไข้ได้ป่วยโดยชรา คร่ำคร่า เห็นไหม เกิด แก่ เจ็บ ตาย ชราคร่ำคร่ามันเป็นสัจจะ เป็นความจริงอันหนึ่ง ฉะนั้น ถึงว่าการป่วยมี ๓ ชนิด ป่วยโดยชราคร่ำคร่า คือความป่วยจริงๆ หนึ่ง

๒. การป่วยโดยอุปาทาน มันไม่ได้เจ็บไม่ได้ป่วย มันอุปาทานจนมันเป็นได้ มันอุปาทานของมันไป มันอุปาทาน โรคอุปาทานเนี่ยเราฟังหมอประเวศ วะสี บอก ๓๐% ของ งบประมาณยาของเมืองไทยแก้ไขโรคอุปาทาน คือเขาไม่ได้เป็นอะไร แต่มันเหมือนเป็น แล้วยาอะไรก็ฉีดไม่หาย งบประมาณ เสียไปกับอุปาทานของคนไข้ ๓๐% แล้วเขาก็พูดนะว่าโรคนี้จะแก้ไขได้ด้วยธรรมะ โรคนี้จะแก้ไขได้ด้วยถ้ามาศึกษาธรรมะ ใ้ที่ว่า โรคอุปาทานๆ อุปาทานจนไม่ป่วยก็ว่าป่วย ใ้ป่วยก็ว่าป่วย ผิดโรค ผิดรูป ผิดแบบไป อุปาทาน ๓๐% ป่วยด้วยกรรมหนึ่ง การป่วยได้ ๓ ชนิด

ฉะนั้น เขาบอกว่า “ที่เขาป่วยมันป่วยจริงๆ หรือมันเป็นโรคเวรโรคกรรม” เราบอกว่ามันป่วยจริงๆ มันป่วยจริงๆ การป่วยจริงๆ เป็นป่วย เห็นไหม กรรมเป็นวิทยาศาสตร์ กรรมเป็นปัจจุบันนี้ไง เวลากรรมนี้จะมีกรรมเก่ากรรมใหม่ เวลาพูดเรื่อง กรรมๆ มันสับสนมาก พุทธศาสนาในเมืองไทยสับสนเรื่องนี้ เรื่องว่าเรื่องเวรเรื่องกรรมๆ ใ้กรรมเก่ากรรมใหม่ ใ้แก้กรรมๆ กัน บ้าบอคอกแตกกันไป

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนถึงเรื่องอริยสัจ เรื่องสัจจะ เรื่องความจริง ถ้าเรื่องสัจจะเรื่องความจริง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอน สอนให้เชื่อกรรม กรรมดี กรรมชั่ว เวลากรรมดีๆ สอนเรื่องกรรมแล้วให้สร้างคุณงามความดี กรรมดี เห็นไหม ความดี กตัญญูกตเวทิตะเป็นเครื่องหมายของ คนดี คนดีต้องมีกตัญญูกตเวทิตะ ถ้ากตัญญูกตเวทิตะเขาก็บอกเลย ถ้าพ่อเป็นโจรก็ดึงลูกให้เป็นโจรไปหมดเลยใช่ไหม ถ้าพ่อทุจริตก็ทุจริตไปหมดเลยเพราะต้องกตัญญูทำแบบพ่อแม่ไป

เนี่ยกตัญญูกตเวทิตะ พ่อแม่ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง พฤติกรรมการกระทำนั้นก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง มันคนละเรื่อง คนละเรื่องกับเรื่องในครอบครัวของเราใช่ไหม เรื่องกตัญญูกตเวทิตะ พ่อแม่ของเราก็คือพ่อแม่ของเราวันยังค่ำ พ่อแม่จะดีจะเลวก็พ่อแม่ของเรา ใช่ไหม ถ้าพ่อแม่ดี ใ้โฮ! เราก็ขึ้น

ใจ ถ้าพ่อแม่ของเราผิดศีล ผิดธรรม เราก็พยายามดึงกลับมา พยายามทำให้ได้ เห็นไหม พ่อแม่เราทั้งพ่อทั้งแม่เราไม่ได้ พ่อแม่ของเรา เห็นไหม นี่คือการกตัญญูกตเวที

แต่กรรมดีกรรมชั่วนั้นเป็นอีกเรื่องหนึ่งนะ นี่พูดถึงว่า การกตัญญูเป็นเครื่องหมายของคนดี สิ่งที่เป็นความดี ความดี เห็นไหม สิ่งที่เป็นความดีความงาม นี่พูดถึงเรื่องกรรม กรรมดี เห็นไหม กรรมดีกรรมชั่ว ถ้ากรรมชั่วๆ เห็นไหม กรรมชั่ว มโนกรรมๆ มารยาทของเรา โอ้โฮ! คูสิ เรายืนสงบเสงี่ยม เป็น พระดีดี ในใจเราคิดอะไรก็ไม่มีใครรู้ มโนกรรมๆ ความชั่วร้ายในใจ ความชั่วร้ายที่มันเปียดเบียนเขา ความชั่วร้ายที่วางแผน ในใจว่าจะทำลายเขาๆ ความชั่ว ชั่วร้ายในใจสำคัญมากเลย มโนกรรมๆ เห็นไหม

นี่พูดถึงเวลากรรม เห็นไหม กรรมดี กรรมชั่ว พระพุทธเจ้าสอนให้เชื่อเรื่องกรรม ถ้าเชื่อเรื่องกรรม เราทำคุณงามความดีอย่างนี้ เห็นไหม คุณงามความดีจากภายนอก เรื่องกตัญญูกตเวที เรื่องเครื่องหมายของคนดีและมโนกรรมๆ เราก็รักษาดูแลของเราด้วย รักษาด้วยอะไร ด้วยศีล ๕

เราและทุกคนไม่มีหลักทั้งนั้น ทุกคนเกิดมาเหลวไหล ไม่มีขอบเขต ไม่มีหลักไม่มีเกณฑ์ แล้วทุกคนถ้าใครทะเลาะกัน คนดีทะเลาะกัน คนดีคิดว่าตัวเองดีแล้วทะเลาะกันด้วยความดีนั้น แล้วดีของใครล่ะ ถ้าดีก็วัดกันที่ศีล ๕ ศีล ๘ ศีล ๑๐ ศีล ๒๒๗ มีศีลมีธรรม เราไม่ก้าวล่วงศีลธรรมนั้น พอมีศีลแล้วก็มีธรรมด้วย ไม่ฆ่าสัตว์ก็ดูแลรักษาเขา ไม่ลักขโมยของใคร ของใคร ตกหล่นก็เก็บไปคืนเขา ไม่ผิดครอบครัวของใคร ครอบครัวใครมีปัญหาเราก็ช่วยกันคุ้มครองดูแลเขา เขาโกหกมดเท็จ เราก็ไม่โกหกกับเขา เขากินเหล้าเมายาเราก็ไม่กินกับเขา เราเมตตาเขา

นี่ไง นี่พูดถึงถ้ามีศีลมีธรรม ถ้ามโนกรรมๆ ถ้ากรรมดี อย่างนั้น พูดถึงกรรมดีนี้ กรรมดีอย่างนั้นพระพุทธเจ้าสอน สอนให้เชื่อกรรมๆ ใจ พอเชื่อกรรมแล้วก็พอเกิดโรคภัยโรคกรรมทั้งนั้น เราจะบอกว่า เขาเคยเป็น หมอเขาว่าเป็นแพนิค สิ่งที่เราคนนอนหลับยากๆ นอนหลับยากนะไปหาหมอ ต้องไปหาหมอ เราเกิดมาในชาติปัจจุบันนี้ เราเกิดในมนุษย์ในปัจจุบันนี้ ในปัจจุบันนี้สังคมเจริญขึ้นมา ทางกายแพทย์เจริญ ทุกอย่างเจริญขึ้นมา เขามีการรักษาเราก็ต้องรักษา เราไม่ใช่คนไม่มีสมอง แต่การรักษาของเรารักษาแบบสุภาพบุรุษ รักษาแบบเราเป็น

วิทยาศาสตร์ หน้าทีรักษาก็หน้าที่ของหมอ ใ้เราเป็นคนไข้ ไข้ใหม่ คนไข้ก็ต้องเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ เวลาเราจะไปรักษา เราก็มีหน้าที่ให้หมอรักษา ถ้ารักษาแล้วถ้ามันสิ้นสุดกระบวนการรักษาแล้ว นั่นมันก็เป็นหน้าที่ของเรา หน้าที่ของเรา เห็นไหม

นี่พูดถึงว่า ในเมื่อกระบวนการรักษามันมี เห็นไหม เราก็ต้องรักษา เพราะในปัจจุบันนี้ทางการแพทย์มันเจริญขึ้นมา เราก็ไปรักษา ถ้ารักษาของเราก็รักษา หน้าที่ของแพทย์ หน้าที่ของหมอเขาวิญญ์ แล้วหน้าที่ของเรา เห็นไหม หน้าที่ของเรา เราก็เข้มแข็งของเรา จิตใจเข้มแข็งของเรา รักษาจบแล้ว รักษาจบแล้วถ้ามันสิ้นสุดกระบวนการรักษาแล้ว ที่นี้ต้องเป็นหน้าที่ของเราแล้ว

เพราะ เพราะทางการแพทย์ เวลาไปหาหมอเนี่ย หัวใจตายเฉียบพลัน เวลาคนไข้ตาย หัวใจวายโดยเฉียบพลัน ไม่รับผิดชอบอะไรเลย ใครมาถึงหมอ ถ้ามันตาย หัวใจวายเฉียบพลัน พ้นจากหน้าที่ เราไปหาหมอเราก็ไปหาหมอ สิ่งที่เราจะดูแลรักษาของเรา เราก็จะดูแลรักษาของเรา ถ้าเขา รักษาจบแล้วก็คือจบแล้ว

นี่พูดถึงการรักษาทางโลกนะ แต่ถ้ามันเป็นเวรเป็นกรรม กรรมดินะ กรรมดีได้ทำมา ถ้าเขาเป็นโรคของเขา เห็นไหม สิ่งที่ว่ากรรมโสดๆ กรรมโสดนะมันแก้เรื่องความวิตกกังวล มันแก้เรื่องให้เราตื่นตื้นธูบวบไปกับการคิดของเรา มีการเกิด การแก่ การเจ็บ การตาย แล้วก็ไม่ได้เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย ในเมื่อมีการเกิด การแก่ การเจ็บ การตาย เป็นเรื่องธรรมดา เราจะบอกว่า การเจ็บไข้ได้ป่วยนี้เป็นเรื่องธรรมดา เป็นเรื่องธรรมดานะ

คนเรา เห็นไหม เราสวดมนต์ เราจะล่วงพ้นความเจ็บไข้ไปไม่ได้ เราจะล่วงพ้นความชราภาพไปไม่ได้ เราจะล่วงพ้น ความตายไปไม่ได้ เราล่วงพ้นทุกข์เรื่องนี้ไม่ได้ทั้งสิ้น ถ้าเราไม่ล่วงพ้นเรื่องนี้ทั้งสิ้น มันก็เป็นเรื่องธรรมดา แต่เรื่องธรรมดาแล้วเราก็มีสติปัญญาขึ้นมา เราก็รักษาเป็นธรรมดา ถ้าเราไปหาหมอก็เรื่องเป็นธรรมดา ธรรมดาทั้งนั้น แล้วมันไม่ตื่นตื้นธูบวบไปกับใคร แล้วพูดถึงว่า เมื่อเวลาไปรักษาแล้ว โรคในปัจจุบันนี้มันชรา คร่ำคร่า คนเราพออากาศเปลี่ยนแปลงมันยังเป็นหวัดเลย ถ้าอากาศเปลี่ยนแปลงเป็นหวัด เขาก็ไม่ต้องไปหาหมอ เขารักษาร่างกายอบอุ่นก็หาย ถ้าคนเจ็บไข้ได้ป่วยเราก็ไปรักษา รักษาถ้ามันสิ้นสุดกระบวนการถูกต้องรักษาถูกต้องมันก็หาย

ถ้ามันไม่หาย เห็นไหม ไม่หาย เห็นไหม ไม่หายก็อย่างที่ว่าหมอรักษาหายแล้ว เรายังมี
 อุปาทานห่วงอยู่เล็กน้อยอะไร เราก็กลับมาพุทโธของเรา นี่ธรรมโอสถแล้ว ถ้าธรรมโอสถ สิ่ง
 ที่ว่าเป็นโรคจริงหรือไม่ จริง! แล้วเป็นโรคเวรโรคกรรมหรือไม่ โรคเวรโรคกรรม เห็นไหม หมอเขา
 บอกเลย พฤติกรรมความเป็นอยู่ของมนุษย์ มนุษย์มีความเป็นอยู่อย่างไร ก็เกิดการ เจ็บไข้ได้
 ป่วยตามสภาพความเป็นอยู่อย่างนั้น นี่ เห็นไหม กรรมที่เป็นวิทยาศาสตร์ เป็นวิทยาศาสตร์เลย
 ก็พฤติกรรมของเรา ทั้งนั้น ทำให้เราเป็นโรคอะไร ไม่เป็นโรคอะไร ถ้าเราไม่ทำพฤติกรรมนั้น โรค
 นั้นก็หายไป นี่กรรมเป็นวิทยาศาสตร์ ถ้า กรรมเป็นวิทยาศาสตร์ จบ

“ทีนี้ถ้ามันเป็นโรคเวรโรคกรรมหรือไม่”

โรคเวรโรคกรรม เห็นไหม มันต้องมีครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นจริง เห็นไหม ถ้าท่านเป็น
 จริงขึ้นมาแล้ว เราทำบุญกุศลแล้ว เราอุทิศส่วนกุศลให้เจ้ากรรมนายเวรไป โรคเวรโรคกรรมมัน
 มี โรคเวรโรคกรรมมันมีเพราะอะไร

มันมีเพราะว่า เห็นไหม เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บุปเพณิवासานุสติญาณ
 จุตูปปาตญาณ อาสวักขยญาณ มันต้องมีที่มาที่ไปทั้งนั้น พระพุทธศาสนาสอนเหตุและปัจจัย
 มันต้องมีเหตุ มันถึงมีผลต่อเนื่องกันมา เรามานั่งอยู่ที่นี่มันต้องมีเหตุมีปัจจัยมา เราถึงมานั่งกัน
 อยู่ที่นี่ ถ้ามันมีเหตุมีปัจจัยมา เหตุปัจจัยอย่างนั้น ถ้ามันเป็นเหตุปัจจัยที่ลบ เราก็พยายามยับยั้ง
 หัวใจของเราแล้วแก้ไข หรือพยายามผ่อนคลายนั่นให้มันดีที่สุด เพราะ เพราะธรรมชาติขององค์
 สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแก้อดีต อนาคตไม่ได้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้แก่ที่
 ปัจจุบันนี้

แต่เมื่อถ้าอดีตที่มันมาอย่างนั้นมันก็มีผลตอบสนองมา ถ้ามีผลตอบสนองมา เห็นไหม
 เราก็ทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้เจ้ากรรม นายเวร เจ้ากรรมนายเวรอยู่เนี่ย มันมีพระอยู่มาก พระที่
 เป็นวิทยาศาสตร์ พระที่นักภavnานาใหม่ เขาบอกว่า “ทำบุญแล้ว ไม่ได้บุญหรอก อุทิศส่วนกุศลก็
 ไม่ได้หรอก ทำอะไรก็ไม่ได้ทั้งนั้น แต่ถ้าเป็นโรคเวรโรคกรรม มี! อุปาทานเบียดเบียนหัวใจมี!”
 แต่ถ้าเราทำบุญทำกุศลแล้วอุทิศส่วนกุศลให้กับเจ้ากรรมนายเวร หัวใจเรารู้ไหม ใครเป็นคนทำ
 ใครเป็นคนอุทิศ ใครเป็นคนรับรู้ แล้วใช้ผู้รับรู้นั้นมันมีเวรมีกรรม มันมีความวิตกกังวลในใจของ
 มัน ถ้ามันได้กระทำแล้ว มันได้ชอภัยแล้ว มันได้บรรเทาแล้ว มันจะดีขึ้นไหม

มันมีเหตุผลทั้งนั้น มันเป็นผลของคนที่เจ็บไข้ได้ป่วย ผลคนที่จะทำ ไฉ้พระที่มันไม่เป็นอะไรเลย มันโฆษณาชวนเชื่อ โน่นก็ไม่มี นี่ก็ไม่มี นู่นก็ไม่ได้ ไม่มีอะไรได้สักอย่างเลย แต่ถ้าไปกราบมัน ดี! ถ้าไปเป็นเหยื่อเขา ดี! เวลาพระทั่วไป เห็นไหม ก็เอาเรื่องนี้เอาเรื่องเวรเรื่องกรรมนี้มาหาผลประโยชน์กัน เอาเรื่องเวรเรื่องกรรมนี้มาเป็นผลประโยชน์ทั้งนั้น แต่พระพุทธศาสนาไม่ได้หามาเป็นผลประโยชน์ พุทธศาสนาสอนถึงสัจจะถึงความจริงของคนที่เป็น คนที่มีความผูกพันเรื่องเวรเรื่องกรรม ให้เขาได้ทำของเขาเพื่อผลประโยชน์กับเขาๆ นะ มันก็เป็นเวรย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร

พูดถึงเรื่องแก้กรรมๆ แก้กรรมแก้ได้ด้วยทางเดียว หลับตา หายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโอ นี่คือการแก้กรรม ถ้ากรรมมันเป็นของตายตัวนะ พระพุทธเจ้าเกิดไม่ได้ พระพุทธเจ้าเกิดมา เห็นไหม สร้างคุณงามความดีมาตลอด เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม นั้นนะคือ พ้นจากเวรจากกรรมทั้งสิ้น คนที่จะพ้นจากเวรจากกรรมด้วยมรรคญาณ คนจะพ้นจากเวรจากกรรมด้วยมรรค ด้วยศีล ด้วยสมาธิ ด้วยปัญญา ด้วยการแก้ไขในใจของตน

การแก้กรรมมันแก้กรรมที่นี้ แก้กรรมโดยการกระทำของตน คนอื่นแก้ไขไม่ได้ ไม่มี การแก้กรรม การแก้กรรมก็แก้ด้วยการกระทำของเรา แก้ด้วยความสามารถของเรา นี่พูดถึงการแก้กรรม

ถ้าพูดถึงว่า “ผมป่วยจริงๆ หรือเป็นโรคเวรโรคกรรม ป่วยจนนอนไม่หลับนะ แล้วพุทโธ บ้างมันดีขึ้นมา” มันก็เป็นโรคเจ็บไข้ได้ป่วยจริงๆ มันก็จริงๆ เราก็บรรเทาма เราก็รักษามา รักษามาทั้งทางโลกคือรักษามาทางวิทยาศาสตร์ ทางการแพทย์ แล้วถ้าเรามีสติปัญญา เห็นไหม “ผมชอบทำบุญ ผมเคยภาวนา มากมา แต่ปัจจุบันนี้ผมภาวนาน้อยลง เพราะร่างกายของผมมันไม่ปกติ” นี่เป็นเรื่องธรรมดา เห็นไหม เราได้รับการรักษาทางการแพทย์มาแล้ว เราก็จะมารักษาเราเองด้วยธรรมโอสถใจ

เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านเจ็บไข้ได้ป่วยของท่านนะ ท่านก็รักษาใจของท่านด้วยรักษาใจของท่านนะ คราวที่ ท่านป่วย ป่วยที่เชียงใหม่ หลวงปู่เจี๊ยะเล่าให้ฟัง ขนาดที่ว่า เจ้าคุณราชฯ ที่อยู่วัดเจติยหลวงมาเยี่ยม หมอเขาเรียกไปบอก “หลวงปู่มั่นหมดอายุขัยแล้ว ต้องตาย” หลวงปู่มั่นท่านรู้ ท่าน เรียกเจ้าคุณฯ มา “เจ้าคุณฯ หมอเขาว่าอย่างไร หมอเขา บอกว่าตายไข้

ใหม่ ไม่ตายหรอก ไป เรากลับวัดกัน” แล้วท่านก็กลับ กลับมาอยู่บ้านหนามแดง แล้วหลวงปู่เจี๊ยะท่านอุปัฏฐากมาจนหาย

หลวงปู่มั่นบอกว่า “ไม่ตายหรอก ยังไม่ใช่เวลา” ตอนนั้น ท่านเป็นมาลาเรีย แล้วเป็นหลายโรค หมอฝรั่งนะ แมคคอร์มิค หมอจากฝรั่งทั้งนั้น ไม่หาย แต่เวลาท่านมารักษาตัวท่านหาย แล้วท่านอยู่มาตั้งนาน พออยู่ไปแล้ว ตอนที่ไปอยู่หนองผือ เวลาท่านจะหมดอายุขัย ท่านบอกว่า “อายุไม่เกิน ๘๐” บอกวันตายหมด

ถ้ามันเป็นจริงเป็นจริงอย่างนั้น เวลาหมอเขาบอกว่าตาย ท่านบอกว่าไม่ตาย พอไม่ตาย ท่านก็รักษาของท่านด้วยธรรมโอสธของท่าน ท่านบอกว่าไม่ตาย หลวงปู่เจี๊ยะเป็นผู้อุปัฏฐาก ตอนอยู่ที่เชียงใหม่ หลวงปู่เจี๊ยะเล่าให้ฟังหมดละ เพราะฉะนั้นครูบาอาจารย์ที่ท่านอยู่ ประสพการณ์ตรงนั้น ท่านถึงได้เคารพ เคารพอะไร เพราะมันเป็นวิทยาศาสตร์จริงๆ มันของจริงทั้งนั้น ทุกหมอเขาบอกตาย ทุกคนบอกตาย ท่านบอกว่า “เราไม่ตาย” ไม่สนเลย

แล้วเราคิดดูสิ ใ้เราไม่ใช่คนป่วย ไม่ใช่คนป่วยด้วยนะ แต่รักอาจารย์มาก หลวงปู่เจี๊ยะท่านรักมาก โอ้โฮ! ท่านเล่า ให้ฟังนะ ท่านพยายาม ท่านบอกว่ามีคนมาทำบุญ ๑ บาท เงินบาทสมัยนั้นนะ พอเงินบาทสมัยนั้นท่านก็ไปซื้อนมมา ซื้อ นมมาแล้วมาอ่อน

“เวลาคนเจ็บไข้ได้ป่วย เขาก็ต้องมีการบำรุง ต้องมีอาหารเสริม”

สมัยนั้นอาหารเสริมนะ ฉันทัวร์เสร็จแล้ว ชงนมมาให้ ท่านถ้วยหนึ่ง ท่านไม่ยอมฉัน โอ้ย! หลวงปู่เจี๊ยะท่านบอกว่า ท่านอ่อนนะ ท่านอยากให้อาจารย์ท่านฉัน บอกว่าต้องยกเหตุ ยกผลนะ ครูบาอาจารย์จะไปอ่อนโดยไม่มีเหตุผลไม่ได้ อ่อนว่า ยกตัวอย่างว่า “คนเจ็บเขาต้องฟื้นฟูร่างกาย คนหายจากเจ็บแล้วก็ต้องดูแลรักษาทั้งนั้น” อ่อนๆ ออดอ่อนให้อาจารย์ได้ฉันสักนิดหนึ่ง ด้วยความผูกพันความรัก นี่พูดถึง ท่านก็มารักษาของท่านด้วย ด้วยธรรมโอสธ

นี่ก็เหมือนกัน บอก “ผมป่วยจริงๆ หรือป่วยด้วยโรคกรรม” มันมีเวรมีกรรมอยู่แล้วละ ฉะนั้นสิ่งที่เจ็บไข้ได้ป่วยเราก็รักษาทางการแพทย์ต้องรักษานะ เพราะรักษาทางการแพทย์มันช่วย มันเป็นเรื่องของร่างกาย พวกเคมีมันช่วยบรรเทาให้หัวใจของเราไม่ต้องแบกรับจนเกินไป

อย่างเช่น เช่น หัวใจมันต้องสูบฉีดเลือดมากเกินไป ถ้าเราผ่อนคลายให้ทุกอย่างมันสะดวก หัวใจก็ทำงานน้อยลงจริงไหม

นี่ก็เหมือนกัน เวลาเจ็บไข้ได้ป่วย พวกทางเคมีมันกดทับ มันกดดัน แล้วถ้าเราไปรักษา แล้วนี่ พวกทางเคมีมันจะบรรเทา แล้วเรื่องของหัวใจก็ใช้ธรรมโอสธ ไม่ใช่ว่าธรรมโอสธๆ ธรรมโอสธก็ต่อเมื่อครูบาอาจารย์ของเราที่เข้มแข็ง เราที่ไม่เข้มแข็งพอ เราช่วยบรรเทา ทางวิทยาศาสตร์ทางเคมีให้มันบรรเทา มันบรรเทาแล้วหัวใจของเรามันจะได้มีโอกาส โอกาสหายใจเข้าลึกๆ หายใจออกโล่ หิงไม่ได้ เนี่ยสำคัญที่สุด ธรรมโอสธรักษา ตรงนี้ ถ้ามันดีขึ้นแล้วมันจะกลับมาหายเป็นปกติ

แล้วถ้ามันเป็นสิ่งใดไป เห็นไหม มันเป็นเรื่องธรรมดา คนเราเจ็บไข้ได้ป่วยเป็นเรื่องธรรมดา มันเป็นเรื่องธรรมดา มันเป็นเรื่องธรรมดา มันไม่มีอะไรจะสำคัญ มันจะไม่มีอะไรมาให้อำนาจเหนือใจเรา มันเป็นเรื่องธรรมดา คนเจ็บกันทั้งโลก คนตายไปเยอะแยะ คนยังอยู่ในโลกนี้ ๗๐ กว่าล้าน โรงพยาบาลคนเต็มเลย มันเป็นเรื่องธรรมดา แล้วเราก็เป็นคนคนหนึ่งที่เป็นขึ้นมา เราก็รักษา เราไม่สำคัญไปกว่าคน มนุษย์ทุกคนหรอก มนุษย์ก็เป็นแบบนี้ เราก็ เป็นแบบนี้ เราจะบอกว่ามันเป็นเรื่องธรรมดา จบ

ถาม : เรื่อง “สงบสำคัญ”

กราบนมัสการอาจารย์ครับ

วันนี้ไม่มีคำถาม แต่มีประสบการณ์มาเล่าให้ฟัง ระยะเวลาเกือบ ๒ ปีที่ไม่ได้ส่งคำถาม และไม่ได้ฟังเทศน์ของพระ-อาจารย์เลย นับตั้งแต่ซื้อเคียวมาฝึกใช้ตามที่พระอาจารย์แนะนำ แต่ไม่ได้ทั้งการปฏิบัตินะครับ เกือบ ๒ ปีที่ผ่านมาได้ฝึกหัดใช้ ปัญญา (ใช้เคียว) แต่ก็ไม่ชำนาญ นะครับ ไม่ท้อครับ ที่สำคัญ ได้รู้ด้วยว่า การใช้เคียวตะบัตะบันตัดกิเลสเพียงอย่างเดียว นั้น กลับเป็นการเพิ่มกิเลสของตนเองขึ้นโดยไม่รู้ตัว เพราะไม่รู้จัก ลับเคียวให้คมอยู่เสมอ เป็นทุกข์หนักเลยครับ

ประมาณเกือบอาทิตย์ จนกระทั่งได้ฝันเห็นหลวงปู่่มั่น เอาไม้มาเคาะที่หัว โดยที่หลวงตามหาบัวนั่งอยู่ข้างๆ เสียงฟ้าผ่าดังสนั่นเลยครับ สะดุ้งตื่น คิดใคร่ครวญความฝัน จนนึกถึงเทศนาของพระอาจารย์มหาบัวที่วัดอโศการาม เรื่องการปฏิบัติตั้งแต่ เริ่มต้นจนถึงนิพพาน อ้อ!

ขึ้นมาทันทีเลยครับ เพราะหลวงตา ท่านเน้นย้ำเรื่องการใช้มีด (ปัญญา) และการลับมีด (ความสงบ) ท่านย้ำว่าต้องกลับมาสู่ความสงบเสมอ เพื่อลับปัญญาให้คมอยู่เสมอ ไม่รอช้าเลยครับ ภาวนาทันที ที่นี้เร่งภาวนาให้จิตสงบ โดนกิเลสมันแทรกครับเพราะอยากจะสงบ พอตั้งสติได้ก็รู้ว่าตัวเองโดนเคียวบาดอีกรอบหนึ่งแล้ว

ที่นี้เอาใหม่ เริ่มต้นตั้งแต่วันนี้เป็นต้นมา ไม่เคยทิ้งการทำความสงบของใจเลยครับ เพราะรู้แล้วว่าความสงบของใจนั้นสำคัญมาก เป็นจริงตามที่หลวงตาท่านเทศน์ไว้จริงๆ ครับ ผม จะยังปฏิบัติภาวนาต่อไปเรื่อยๆ เพราะผลของการปฏิบัติภาวนานั้น ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของผมอย่างเป็นรูปธรรมที่เกิดขึ้นกับนามธรรมคือจิต เป็นจริงตามคำพูดของครูบาอาจารย์จริงๆ เลย

ตอบ : นี่คำถามนะ คำถามเมื่อก่อนเขาก็บอกว่าเขาภาวนามา ถ้ามปัญหามาเยอะ ถ้ามปัญหามากก็บอก ภาวนาเป็นอย่างนั้นก็ตอบ ตอบกันมาตลอดละ พอตอบกันมาตลอด เขาบอกว่ามันจะเป็นอย่างนั้น มันจะบรรลุนิพพานอย่างนั้น เราบอกว่า เราตอบกันมาหลายรอบ การตอบปัญหา ก็ต้องให้ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติเอาสิ่งนั้นไปทบทวน เอาสิ่งนั้นไปฝึกหัดให้เป็นปัญญาของตน

แล้วเวลาตอบปัญหาไป เขาก็ภาวนาของเขาไปเรื่อย สุดท้ายก็เหมือนกับว่า มันว่าปัญญามันถึงที่สุด เราถึงบอกว่า **สมาธิจบ ตัดด้วยปัญญา ตัดด้วยเคียวๆ** เขาก็เลยบอกว่า ได้เคียวเล่มนั้นไป ๒ ปี จะเอาเคียว เอาปัญญาไปตัด ตัดไปตัดมาเสื่อมหมดเลย ตัดไปตัดมายังเลวร้าย เห็นไหม “การใช้เคียว ตะบิ้อะมันตัดกิเลสอย่างเดียวๆ กลับเป็นการเพิ่มกิเลสของตนเองขึ้นมาโดยไม่รู้ตัว” นี่เพิ่งรู้ตัวนะ ทำความสงบเขาบอก “อ้าว! ทำความสงบแล้วเมื่อไรจะใช้ปัญญาๆ โอ้ย! ไม่ได้ใช้ปัญญาเสียที”

ไม่มีความสงบเอาปัญญามาจากไหน สัญญาทั้งนั้น จามาทั้งนั้น ไร้สาระ ไม่เกี่ยวกับการภาวนาเลย เราถึงว่าสติปัฏฐาน ๔ ปลอดภัย สติปัฏฐาน ๔ ปลอดภัย นี่ก็เอาจินตนาการเอา เป็นเอาตามใจชอบ ปฏิบัติเอาตามใจชอบ นี่ก็เอาได้ตลอดเลย ต้องการอะไรได้อย่างนั้น จิตเป็นได้หลายหลากนัก จิตนี้พลิกแพลงนัก จิตนี้ล่องลอยได้มากมายนัก แล้วคิดเอาตามสบาย เพราะทำความสงบใจไม่ได้ พอทำความสงบของใจมันจะสงบเข้ามา มันจะมีกำลัง มันจะเป็นผลของการปฏิบัติ ทำไม่ได้ๆ แล้วพอ ทำขึ้นมาก็ภาวนาไปเรื่อย

เราถึงบอกว่ามันเป็นไปไม่ได้หรอก เวลามันจะขาด มันต้องขาดด้วยปัญญา เขาต้องใช้
 เคียวเกี่ยว ก็เลยไปฝึกใช้เคียวอยู่ ๒ ปี ไปเกี่ยวอยู่ ๒ ปี ตะบั้งตะบันใช้แต่ปัญญาไง กลับเป็นการ
 เพิ่มกิเลสของตนเองโดยไม่รู้ตัว นี่เป็นการใช้ปัญญาๆ ถ้าภาวนา ไม่เป็นนะ ทำสมาธิแล้วมันก็ไม่
 เป็นสมาธิ พอทำไม่เป็นสมาธิ ก็ฝึกหัดใช้ปัญญาๆ ปัญญาเพื่ออบรมสมาธิไง ปัญญาเพื่อทำให้
 สมาธิเป็นสมาธิได้ง่าย ปัญญาเพื่อรู้จักการรักษาสมานันั้น ถ้ารักษาสมานันั้น พอจิตสงบดีแล้ว
 จิตเห็นอาการของจิต จิตเห็นอาการของจิตคือจิตเห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง แล้ว
 ฝึกหัดใช้ปัญญาๆ

มันก็จะเป็นอย่างคำถามแล้ว เป็นอย่างคำถามเลย พอเป็นอย่างคำถาม พอทำ
 ตะบั้งตะบัน ตะบั้งตะบันจนไม่รู้ตัว จนทำ แล้ว จนมันก็มีบุญนะ จนกระทั่งได้ฝัน ได้ฝัน หลวงปู่
 มันมาสอนในฝัน มาเตือนในฝัน พอเตือนในฝันมันคิดได้ ถ้าเป็นคนแบบโง่ๆ บ้าเขื่อนะ มาเตือน
 ในฝันก็บอกสำเร็จแล้ว หลวงปู่มัน มาบอกว่าสำเร็จเลย ถ้าเป็นคนมักมาก ฝันถึงครูบาอาจารย์
 ที่ ก็ว่าครูบาอาจารย์มารับรอง ฝันเห็นใครที่หนึ่งก็เอามาเสริมกิเลส ทั้งๆ ที่ความเป็นจริงอันนั้น
 นั้นนะธรรมะมาเตือนๆ สิ่งที่เป็น สัจจะเป็นความจริงคอยมาเตือน คอยมาบอกเรา แต่พอไปฝัน
 เข้า กิเลสมันสวมรอยเลย เมื่อคืนนี้ครูบาอาจารย์ท่านมาค้าประกันว่าสำเร็จแล้ว

แต่ไม่ได้สำนึกนะ พอฝันแล้วสำนึกได้เลย อ้อ! ขึ้นมาทันทีนะ แล้วระลึกถึง เห็นไหม ระลึก
 ถึงคำเทศน์ของหลวงตา การใช้ปัญญาๆ ต้องกลับมาทำความเข้าใจ เห็นไหม สงบแล้ว
 ฝึกหัดใช้ปัญญา นี่ไง การใช้ปัญญาๆ ปัญญา ปัญญาอะไร สิ่งที่เป็นปัญญาสัญญาทั้งนั้น ถ้าเป็น
 ปัญญา ปัญญามันจินตนาการทั้งนั้น ถ้าจินตนาการก็จินตนาการไปทั้งนั้นเพราะอะไร

เพราะถ้ามันเป็นมรรค ๘ มรรค ๘ ศีล สมาธิ ปัญญา เขาจะไม่ดูถูกสิ่งหนึ่งสิ่งใด
 เลยนะ มันเป็นเรื่องที่เป็นบาทเป็นฐานร่วมกันมา ธรรมะไม่มีขัดไม่มีแย้งกัน ไม่มีการขัด
 การแย้ง การทำลายกีดขวางกันนั้นไม่ใช่ธรรม ธรรมะมันจะเป็นไปในช่องทางเดียวกัน
 การส่งเสริมกัน

เหมือนเด็กเลย มนุษย์คนหนึ่งเกิดมาต้องเป็นเด็ก มาก่อน เป็นเด็กที่ดีมาแล้วนะ วาง
 พื้นฐานที่ดีจะเป็นผู้ใหญ่ที่ดี เป็นผู้ใหญ่ที่ดีมีประสบการณ์แล้วจะเป็นผู้เฒ่าที่ดี ความดีความ
 งามจะส่งเสริมกันไป ศีล สมาธิ ปัญญามันต้องถึงพร้อม ถ้าไม่ ถึงพร้อมมันเป็นมรรคไปไม่ได้

มันเป็นมรรคไปไม่ได้หรอก สิ่งที่เป็นอยู่ๆ มันเป็นโลกียปัญญา เป็นเรื่องโลกๆ ทั้งนั้น เป็นสามัญสำนึกเป็นความคิดทางโลกๆ แต่! แต่คิดทางธรรม คิดทางธรรมก็คิดเรื่องทางธรรมไปสิ

แต่ถ้ามันเป็นความจริง ความจริงครูบาอาจารย์ของเราถึงให้ทำความสงบของใจเข้ามาก่อน ให้ทำความสงบของใจเข้ามาก่อน แต่พวกเขามาภาวนากัน เขาก็ว่าเราสงบแล้ว สงบคือความเรียบร้อย เราก็แห่ม! เรียบร้อย ไม่ได้คิดฟุ้งซ่านอะไร สงบไม่ใช่ผ้าพับไว้ ผ้าพับไว้เอาออกมาใช้มันก็ผ้าผืนนั้น เวลาเรา มาใช้ เรานุ่งเสื้อผ้าอยู่เนี่ย เราก็นุ่งเสื้อผ้าอยู่ แล้วเสื้อผ้าที่มันพับในตู้มันก็เสื้อผ้าเหมือนกัน นี่ก็เหมือนกัน เรียบร้อยๆ แล้วผ้า พับไว้

นี่ก็เหมือนกัน มันไม่ใช่สมาธิ ถ้ามันเป็นสมาธิ สมาธิ เพราะอะไร เพราะสมาธิ เห็นไหม มันเหนือโลก เรายกประจำเพื่อยืนยัน ยืนยันว่าเวลาอดอุตตริมนุสสรธรรมในปาราชิก ๔ ตั้งแต่นั้นขึ้นไป ฌานสมาบัติ ใครไม่มีฌานสมาบัติอดว่ามีฌานสมาบัตินั้นอดอุตตริมนุสสรธรรมคือมันเหนือมนุษย์ แล้วความที่เราภาวนากัน เราเหนือมนุษย์ไหม ใครไม่เหนือมนุษย์ ใครเป็นยอดมนุษย์ก็มนุษย์ทั้งนั้น จิตมันยังไม่เป็นสมาธิ ถ้าจิตเป็นสมาธินั้นละอดอุตตริมนุสสรธรรมที่เหนือมนุษย์ สมาธินี้เป็นธรรมที่เหนือมนุษย์

ถ้าเป็นสัมมาสมาธิ ถ้าเป็นสัมมาสมาธิมันเป็นบาทเป็นฐานที่ทำให้เกิดภาวนามยปัญญา ปัญญาที่เกิดจากสมาธิอันนี้ ต่างหาก ถ้าอันนี้ต่างหากแล้วคนที่ทำมาอย่างนี้มันจะ เห็นไหม ศील สมาธิ ปัญญา จะไปถูถูกดูแลจนสมาธิใช้ไม่ได้เลย เป็นไปไม่ได้ ถ้าคนยังถูถูกดูแลสมาธิอยู่แสดงว่าพวกนี้ไม่มีพื้นฐาน พื้นฐานตัวเองยังไม่มี ยังไม่รู้จักรว่าพื้นฐานมาจากไหน

ถ้ามันเป็นทางโลกนะ คนเราถ้าไม่รู้จักรสำนึกถึงถิ่นที่เกิดของตนเป็นคนไม่ได้ ไม่รู้จักรสำนึกถึงถิ่นเกิดของตน ไปอยู่ถิ่น อื่น โอ้โฮ! จันเป็นเทวดา เกิดมาจากฟ้า ไม่มีถิ่นเกิด เป็นไป ได้หรือ มันเป็นไปไม่ได้ คนเรามีพ่อแม่ เกิดที่ไหน ถิ่นเกิดของตน

นี่ก็เหมือนกัน ศील สมาธิ ปัญญา ศील สมาธิ ปัญญา มันเกิดที่ไหน เกิดที่จิต แล้วจิตที่มันมีศีล มีสมาธิ มีปัญญา มันถูถูกไหม มันเป็นไปไม่ได้เลย แต่ที่มันเป็นไปๆ สิ่งที่เป็นกันอยู่นี้ไง “ไม่ต้องทำสมณะ สมณะเกิดนิमित สมาธิไม่มีความจำเป็น” แล้วคนที่ไม่เป็นเลย ไปใหญ่เลย “ทำสมาธิแล้วจะเกิดปัญญาเอง ทำสมาธิไปเถอะ เดี่ยวปัญญามัน

เกิดเอง” ตะปี้ตะบันกันไป ตกทะเลไปเลย นอกจากพระพุทธศาสนา นอกจากมรรค ไม่เข้าทางเลย

แต่! แต่นี้คำถามไง คำถาม เห็นไหม คำถามเขาบอก “๒ ปีไม่ได้ฟังเทศน์หลวงพ่อก็เลยเขียนมา นี่ไม่ได้ถามปัญหา รายงานผลปฏิบัติ หายไป ๒ ปี”

แต่ตอนนั้น เห็นไหม ตอนนั้นว่าใช้ปัญญาๆ ปัญญาก็บอกว่าใช้ปัญญาแล้ว เขาว่าเขาเกิดมรรคเกิดผล เราว่าไม่ใช่ ไม่ใช่! อย่างไรก็ตามไม่ใช่ ถ้าทำสมาธิ เราพยายามเน้นให้ทำสมาธิ เน้นให้ทำความสงบของใจเข้ามา ให้มีความสำนึก ให้ระลึกถึงถิ่นเกิดของตน ให้รู้จักศักยภาพของตน ถ้าศักยภาพของตนมีแล้ว ถ้าจิตมันสงบได้จริง จิตนี้เป็นจิตตั้งมั่น จิตมีกำลังขึ้นมา ถ้าจิตมันมีอำนาจวาสนามันจะฝึกหัดใช้ปัญญาของมัน ถ้าฝึกหัดใช้ปัญญาของมัน มันจะเข้าสู่มรรค คือมรรค คือผล ถ้าเข้าสู่ มรรค เห็นไหม ถ้าเข้าสู่มรรคได้ มันจะเข้าสู่ผลได้

เราเน้นย้ำไป ให้เดียวไป ไปฝึกใช้เดียวอยู่ ๒ ปี จะเกิดปัญญาให้ได้ๆ พอเกิดปัญญาให้ได้ “การใช้ที่เดียวตะปี้ตะบันตัดกิเลสเพียงอย่างเดียว นั้น กลับเป็นการเพิ่มกิเลสตนเองขึ้นโดยไม่รู้ตัว เพราะไม่รู้จักกลับเดียวให้คมอยู่อย่างสม่ำเสมอ” ถ้าคน ไปเห็นผิดแล้ว คนไปรู้ว่าถูกผิดแล้ว มันจะเห็นความผิดของตน ถ้าคนเรายังไม่เห็นความผิดของตน ไม่เห็นว่าตนผิดตรงไหน มันจะไม่รู้ว่าถูก

นี่พอรู้แล้ว รู้ด้วยอะไร รู้ด้วยฝัน ฝันว่าหลวงปู่มันมาเตือน แล้วก็คิดถึงเทศน์ของหลวงตา แล้วก็มาเปรียบเทียบ แล้วเอามา กระทำ ถึงได้เห็นจริง มันต้องเป็นอย่างนั้นจริง ถ้ามันเป็นอย่างนั้นจริง ผู้ที่ภาวนา คนทำเป็นๆ ทำเป็นมันต้องมีที่ไปที่ไป คนภาวนาเป็น ศีล สมาธิ ปัญญา สมาธิเป็นอย่างไร ปัญญา ปัญญาอย่างไร คนภาวนาเป็นมันพิจารณา เหมือนคนทำงานเป็น คนเป็น อะไรมันก็ถูกหมด คนผิดนะ คนไม่เป็น ผิดหมด คนไม่เป็นพูดอะไรก็ผิด พูดคำเดียวกันก็ผิด เพราะ เพราะเขาไปพูดก่อนไง

คนจะปลูกบ้านเขาต้องขุดหลุม เทฐาน ลงเสาก่อน มันบอกว่าปลูกบ้านก็มุงหลังคาไป ปลูกบ้านมันก็มุงหลังคาเลย มุงหลังคานั้นมันเป็นขั้นสุดท้ายไง เขาต้องขุดหลุม เทฐานคาน คอ ดิน ตั้งเสา ปลูกบ้านขึ้นมาจนสำเร็จ ถึงจะไปมุงหลังคา ใ้ันบอกปลูกบ้าน ปลูกบ้านก็มุงหลังคาไป ถ้าไม่เป็นมันพูดมุงหลังคามันก็มีอยู่ในการปลูกบ้านนั้นนะ ปลูกบ้านก็ต้องขุดหลุมนั้น

แหละ ต้องผูกเหล็ก ต้องเทปูนนั่นแหละ แต่เขาทำอย่างไรละ เขาทำอะไรก่อนละ ทำแล้วมันก็มีฐานรองรับขึ้นมาใช่ไหม มันมีคาน คอดินใช่ไหม มันมีฐานรองรับขึ้นมาใช่ไหม เป็นชั้นๆ ขึ้นไปใช่ไหม เขาต้องทำอย่างนั้นมันถึงถูกใจ

นี่ก็เหมือนกัน ฉะนั้น บอกว่า “พอเราฟังเทศน์แล้ว พอ ตั้งสติได้ ตัวเองก็โดนเคียวบาด อีกรอบหนึ่ง ที่ทำความสงบของตัวไม่ได้” ก็ต้องฝึกหัด การประพฤติปฏิบัติมันต้องฝึกต้องหัด เห็นไหม

เวลาหลวงปู่เจี๊ยะเวลาท่านขึ้นไปหาหลวงปู่มัน ท่านเป็นสภิกขาคาแล้วนะ ที่ขึ้นไปหาหลวงปู่มัน แล้วก็ไปพูดให้ใครฟัง ไม่ได้เลย ต้องพูดให้หลวงปู่มันฟังองค์เดียว ขึ้นไปหาหลวงปู่มัน หลวงปู่มันก็ลองอยู่หลายวันนะ “โอ้! คนเมืองจันทน์ พระ เมืองจันทน์” ท่านจะบอกว่าพระเมืองจันทน์นี่เป็นเหมือนกับคน ภาคกลางใจ ไม่สมบุกสมบันไง พออยู่เชียงใหม่มันหนาว “โอ้ย! คนภาคกลาง” ท่านก็ลองอยู่หลายวัน จนสุดท้ายแล้วท่านเข้าไปหาหลวงปู่มัน ไปเล่าให้หลวงปู่มันฟังทั้งหมด พอหลวงปู่มันฟังทั้งหมด ท่านพูดเอง หลวงปู่เจี๊ยะเล่าให้เราฟัง หลวงปู่มันไม่ คำน ลักคำ เพราะมันถูก ถูกต้องหมด

แล้วหลวงปู่เจี๊ยะท่านก็ถามหลวงปู่มันว่า “แล้วให้ผมทำอย่างไรต่อครับ”

“ทำแบบเดิมนั่นนะ ทำซ้ำแบบเดิมนั่นนะ” แบบเดิมคือ แบบถนัดของตน แล้วมันจะมีอะไรแปลกประหลาดละ มันจะมหัศจรรย์ถ้าคนเป็น ทำแบบเดิมนั่นนะ

นี่ก็เหมือนกัน เวลาภาวนาไปแล้ว เห็นไหม พอภาวนา ไปแล้วก็ซ้ำแล้วซ้ำเล่า หลวงปู่มัน ท่านบอก เห็นไหม เวลาทำนาข้าวเขาทำที่ไหน เขาก็ทำที่นาที่พื้นเดิมนั่นแหละ นาผืนนั้น ปีนี้ทำนา ปีนี้ทำ ๓ รอบ ปีหน้าทำอีก ๓ รอบ ปีต่อไปทำอีก ๓ รอบ เขาทำนาเขาก็ทำบนที่นาของตน นั่นนะ ทำปีละ ๓ รอบ ๓ ปี ๙ รอบ นี่ก็เหมือนกัน ทำมันก็ทำลงไปที่หัวใจของตนตามความจริงของตน แล้วเวลาเป็นขึ้นมา เป็นพระอรหันต์บุคคล เป็นคุณธรรมในหัวใจ เวลาเป็นนี้เป็นมหัศจรรย์นะ มหัศจรรย์ในใจนั้น เวลาทำลงที่นั่น เวลาเป็นขึ้นมามหัศจรรย์มาก มหัศจรรย์ขึ้นมาจะเป็นความจริงของเขา

นี่พูดถึงว่าคำถามของเขา เขาบอก “ไม่มีคำถาม เพียงแต่รายงานผลของการปฏิบัติ”

รายงานผลของการปฏิบัติ นี่แสดงว่า ก่อน ๒ ปีนั้น เราได้ทะเลาะเบาะแว้งกันมาพอสมควรใช่ไหม แล้วที่ถามมาตอบ ไปนี้ ๒ ปี ไม่ได้ฟังหลวงพ่อเลย หลวงพ่อก็ให้เคียวมา ก็เคียวมา ๒ ปี ยิ่งใช้ปัญญาตัดกิเลสตะปัดะบันเท่าไร กลับเป็น การเพิ่มกิเลสของตนมากขึ้นเท่านั้น ถึงย้อนกลับไปเห็นคุณของความสงบ

คำถามหัวข้อเลขนะ “สงบสำคัญ สงบสำคัญเลย”

สมาธิสำคัญ สงบสำคัญ แล้วเราก็ทำความสงบ (เรื่องของ การใช้มีด การใช้ปัญญา และการลับมีด การทำ ความสงบ) การลับมีด มีดการใช้แล้วใช้แล้ว ไม่มีการดูแลรักษา มีดนั้นมันก็เป็นท่อนเหล็กอันหนึ่งเท่านั้น ปัญญา ปัญญาที่เกิดขึ้น เกิดขึ้น มันก็เป็นสัญญาทั้งนั้น สิ่งที่จะเป็นปัญญาได้ มันก็ต้องมีสัมมาสมาธิเพื่อให้มันคมกล้า ถ้าคมกล้าขึ้นมามันก็เป็นมรรคเป็นผล ถ้าเป็นมรรคเป็นผลทำขึ้นมาแล้วมันจะฝังใจ แล้วมันจะสะเทือนกิเลส

นี่การภาวนานะ เราถึงบอกว่ามันเป็นเรื่องธรรมดา เริ่มต้น เห็นไหม เรื่องเวร เรื่องกรรมก็เป็นเรื่องธรรมดา การประพฤติปฏิบัติถ้าเป็นความจริงแล้วก็เรื่องเป็นธรรมดา เป็นธรรมดานะ ธรรมะเป็นธรรมชาติ แต่เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นไปแล้ว จิตมันรู้แจ้งเห็นจริงแล้วมันเหนือ เหนือเหตุเหนือผล คือเหนือธรรมชาติ เพราะมันรู้จริงตามสัจจะ ตามสัจธรรมนั้น ตามธรรมชาตินั้น แล้วก็วางธรรมชาตินั้นไว้เป็นธรรมดา เอวัง